

Nationella centret för utbildningsutvärdering

Verksamhetsberättelse 2021

Översikt över den nationella utvärderingsverksamheten

Under 2021 omfattade verksamheten vid Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU) utvärdering av sammanlagt 60 utbildningssystem. Utvärderingarna gäller hur utbildningen fungerar och vilken kvalitet den har samt den utbildningsmässiga jämlikheten och kompetensen. I utvärderingsverksamheten betonades år 2021 hur grunderna för planen för småbarnspedagogik liksom grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen genomförs. Fokus låg också på lärresultaten inom den grundläggande utbildningen och yrkesutbildningen, utvärdering av utbildningsområden inom högskoleutbildningen, kvalitet och utveckling av kvalitetskriterier för småbarnspedagogiken och högskoleutbildningen samt utvärdering av effekterna av de exceptionella undervisningsarrangemangen på alla utbildningsnivåer.

Nationellt utvärderingsmaterial togs fram med hjälp av 4 040 aktörer som representerade anordnare av småbarnspedagogik, undervisning och utbildning, läroanstalter och högskolor. NCU ordnade sammanlagt 95 evenemang för olika aktörer på lokal och nationell nivå. Genom evenemangen främjades användningen och effekterna av utvärderingsinformationen. Evenemangen ordnades som webinarier, vilket möjliggjorde större deltagarantal än tidigare och en bättre regional täckning. Sammanlagt deltog 5 490 personer i evenemangen.

Effekterna av NCU:s verksamhet

NCU:s andra utvärderingsplan omfattar åren 2020–2023. Den grundar sig på NCU:s strategi där målet är att styra den nationella utvärderingsverksamhetens effekter och att utveckla utvärderingscentrets ställning som en tillförlitlig, sakkunnig och öppen producent av utvärderingsinformation i Finland. Utvärderingsverksamhetens effektmål är utveckling av lärande och kompetens, främjande av likvärdighet, främjande av ett väl fungerande utbildningssystem och stöd för kontinuerlig utveckling.

NCU producerar sammanfattningar och synteser som beskriver utbildningens status och som är avsedda för den utbildningspolitiska diskussionen och det utbildningspolitiska beslutsfattandet. År 2021 publicerade NCU en syntes om likvärdigheten i hela utbildningssystemet. Syntesen grundar sig på utvärderingsresultat och nationella analyser. Dessutom gav NCU ut publikationen Kvalitetshantering i det finländska utbildningssystemet som sammanfattar uppgifter som gäller utvärdering av nationella kvalitetshanteringssystem och stöd för kvalitetshantering på alla utbildningsnivåer. Publikationen stöder den nationella utvecklingen av kvalitetshantering och kvalitetsmål för olika utbildningsnivåer.

Artikelserien Policy brief lanserades för att främja användningen av utvärderingsinformation i utbildningspolitiska och samhällsliga diskussioner och vid beslutsfattande. Den första artikeln i artikelserien behandlade pandemins effekter och differentieringen av kunskaper. NCU har också aktivt deltagit i samarbetet mellan utbildningssektorns informationsproducenter samt i utvecklingen av webbplatsen tiedonkeruut.fi. Samarbetet mellan forsknings- och utvärderingsverksamheten har särskilt utvecklats med tanke på att producera information om effekterna av undantagssituationen. I utvärderingarna av småbarnspedagogik och utbildning

är de sektoröverskridande utvärderingarna viktiga. I en systemisk och komplex omvärld är även förhållandena mellan olika effekter systemiska och komplexa.

Det nationella Utvärderingsforumet som ordnades i september 2021 samlade ett stort antal deltagare, allt från skol- och utbildningsledare, undervisnings- och handledningspersonal, studerande och intressentgrupper från olika utbildningssektorer. Utvärderingsforumet hade som mål att främja användningen av utvärderings- och forskningsinformation om utbildning samt att diskutera nuläget och framtiden för likvärdighet i utbildningen ur perspektivet delaktighet, kunskapsdifferentiering, tillgänglighet och jämlikhet. Utvärderingsforumet genomfördes interaktivt och publiken kunde delta i diskussionen via webbplattformen. NCU deltar också i projektet Hyvin sanottu/Bra Sagt som ordnas av Yle och Dialogpausstiftelsen och som inleddes 2021. Med hjälp av projektet främjas olika gruppers delaktighet i utvecklingen av utbildningen.

Utvärderingarnas kostnadseffektivitet har främjats med digitala lösningar. Utvecklingen av ett nytt digitalt utvärderingssystem för utvärderingarna av lärresultat inom den grundläggande utbildningen inleddes i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen. Det nya systemet för utvärdering av lärresultaten inom den grundläggande utbildningen blir klart 2024. Utvecklingen av den digitala utvärderingsplattformen för småbarnspedagogiken och av den digitala utvärderings- och publiceringsplattformen fortsatte. Under 2021 genomfördes alla NCU:s utvärderingar digitalt och NCU började i stor utsträckning genomföra utvärderingarna på webben.

Suomen Arviointiyhdistys delade 2021 ut Arvidagens pris till NCU som ett erkännande för utvecklingen av utvärderingen och utvärderingskulturen i Finland. Motiveringen till priset var NCU:s roll i utvecklingen av utvärderingsverksamheten i Finland, en roll som är mycket större än NCU:s eget verksamhetsområde. NCU är en aktiv debattör och medlem i utvärderingssamfundet och en del i det framgångsrika skapandet av en enhetlig utvärderingskultur inom utbildningen. Det här främjar den finländska utbildningens centrala värden och garanterar en utbildning av hög kvalitet. En annan motivering var de utvärderingar som gjorts under coronapandemin. Det har redan under pandemin gått att använda för att styra utbildningen och fatta beslut om den.

Effekterna av NCU:s verksamhet på nationell, regional och lokal nivå samt internationellt

Effekterna av NCU:s verksamhet syns på nationell, regional och lokal nivå samt internationellt. NCU:s utvärderingar av utbildningssystemet och särskilt utvecklingsrekommendationerna användes *nationellt* i stor utsträckning under 2021. Informationen användes till exempel i beredning av lagstiftning, i utarbetandet av nya nationella utvecklingsprogram inom småbarnspedagogiken, utbildningen och högskolan samt i den nationella styrningen. I det nationella utvecklingsarbetet för kvalitetsmål och stöd för kvalitetshanteringen har NCU främjat samarbetet mellan olika utbildningsnivåer och utvecklingen av resultatfokuserade lösningar. NCU:s långsiktiga utvärderingsarbete inom den svenskspråkiga utbildningen och rapporteringen om resultaten från de svenskspråkiga skolorna har fått mycket positiv respons. NCU:s utvärderingsresultat väckte under 2021 offentlig debatt i flera samhälleliga och utbildningsrelaterade frågor och utgjorde ett kunskapsunderlag för medierna.

Regionalt syns effekterna av NCU:s utvärderingsverksamhet till exempel i utvärderingarna med fokus på den svenskspråkiga utbildningen och småbarnspedagogiken, liksom genom utvärderingen av pilotprojektet för

distansundervisning i de samiska språken. De regionala effekterna syns också i utvecklingen av utvärderingsverktyg för småbarnspedagogiken på samiska. Dessutom ger utvärderingarna av lärresultaten information som är viktig på regional nivå.

Den specifika responsen till respektive anordnare av småbarnspedagogik och utbildning samt till högskolor används för att utveckla utbildningen *på lokal nivå*. Mot bakgrund av NCU:s utvärderingsresultat har det utarbetats arbetsböcker och material som stöd för lärarna. Utvärderingsinformation från NCU har också använts i utvecklingen av undervisningspersonalens fortbildning. NCU har också bidragit till att stärka utvärderingskompetensen och användningen av information genom att ordna lokala utbildningar och verkstäder.

De nationella utvärderingsresultaten utnyttjas också *internationellt*. Utvärderingsverksamheten utvecklas genom att internationella verksamhetsmodeller jämförs. Resultaten från olika utbildningsstadier fungerar som kunskapsunderlag till exempel vid konferenser och i nätverk. Under 2021 samarbetade NCU aktivt till exempel i SICI-nätverket, Erasmus-projekt och ENQA. NCU hade också ett mångsidigt samarbete och informationsutbyte i nordiska och europeiska nätverk.

Genomförandet av NCU:s strategi och en effektiv verksamhet leds med hjälp av planen för hur strategin ska genomföras. Planen byggs upp kring de mål som ställts upp för strategiperioden samt av mer detaljerade åtgärder som NCU:s ledningsgrupp beslutar om med hjälp av informationsunderlaget för kvalitetshandling och verksamhetsstyrning. Med hjälp av responssystemet i NCU:s kvalitetsystem produceras kumulativ uppföljningsinformation som utgör basen för en systematisk utveckling av utvärderingsverksamheten. Målet för 2021 var särskilt att stärka en enhetlig organisation, att agera i enlighet med gemensamt överenskomna verksamhets sätt och att utveckla verksamheten i en gemensam riktning, att främja teamarbete och delning av god praxis och kompetens samt att stärka utvärderingsverksamhetens effekter och utvärderings- och kommunikationskompetensen.

Under året startade ett nytt utvecklingsprogram med inriktning på utvärderingskompetensen vid NCU. Med hjälp av programmet kan NCU säkerställa personalens kompetens i utvecklande utvärdering, hantering av utvärderingsprocessen, projekthantering, metodhantering samt interaktion och kommunikation.

Utvärdering med genomslagskraft år 2021

Småbarnspedagogik

Under 2021 slutfördes det tredje skedet i utvärderingen av försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar. Dessutom slutfördes det första skedet av utvärderingen Ledningen inom småbarnspedagogiken – nuläge, styrkor och utvecklingsområden samt utvärderingen av Pedagogiken för femåringar och konst- och färdighetsfostrans nuläge och utvecklingsbehov inom småbarnspedagogiken. Under året pågick projektet Stöd för kvalitetshandling hos anordnare av småbarnspedagogik. Som en del av projektet skapas ett nationellt kvalitetsutvärderingssystem för småbarnspedagogiken samtidigt som NCU utvecklar forskningsbaserade utvärderingsverktyg för småbarnspedagogiken. Dessutom inleddes det andra skedet i utvärderingen Ledningen inom småbarnspedagogiken – nuläge, styrkor och utvecklingsområden.

Allmänbildande utbildning

År 2021 blev fem projekt klara. Bland tema- och systemutvärderingarna slutfördes utvärderingen av gymnasiet timförsök, det fjärde delprojektet i utvärderingen av införandet av läroplansgrunderna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, projektet Kön och lärresultat – en utredning av orsaker och bakgrund till skillnader i lärresultat samt Studerandes utveckling till aktiva och kritiska medborgare på andra stadiet. Under året genomförde NCU också en kartläggning av nuläget i kvalitetshandling inom den grundläggande utbildningen som en del av arbetet i undervisnings- och kulturministeriets kvalitetsarbetsgrupp.

Tre utvärderingar av lärresultaten inom den grundläggande utbildningen pågick: Utvärdering av lärresultaten för årskurs 9 i A-engelska, vars material samlades in i mars–april 2021 och utvärdering av lärresultaten för årskurs 9 i matematik, vars material samlades in våren 2021. De första resultaten rapporterades i december 2021. Fler mera ingående resultat i matematik publiceras under 2022. Förberedelserna inför materialinsamlingen för utvärderingen av lärresultaten i A- och B-svenska 2022 pågick också. Under 2021 inleddes

också utvecklingen av ett digitalt utvärderingssystem för utvärdering av lärresultaten i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen. Det nya utvärderingssystemet börjar användas 2024.

De temautvärderingar som startade under 2021 var Utvärderingen av engagerande arbete i skolgemenskapen, Utvärdering av metoder som förebygger mobbning och ökar välbefinnande och arbetsro samt utvärderingen Förberedande undervisning och undervisning i eget modersmål. Förutom dessa inleddes också Utvärdering av pilotprojektet distansundervisning i de samiska språken.

Yrkesutbildning

Under 2021 färdigställdes utvärderingarna av lärresultaten för grundexamina i logistik och inom social- och hälsovårdsbranschen samt utvärderingen Särskilt stöd inom yrkesutbildningen och Studerandes utveckling till aktiva och kritiska medborgare på andra stadiet. Utvecklingen av systemet för utvärdering av lärresultat i yrkesutbildningen fortsatte. De utvärderingar som pågick var Utvärdering av kvalitetsledningssystem hos anordnare av yrkesutbildning, Utbildningssystemets förmåga att svara mot plötsliga strukturomvandlingar samt Utvärdering av sjöfartsutbildningen Dessutom inleddes utvärderingarna Förverkligande av individuella studievägar inom yrkesutbildningen, Arbetslivsorientering och arbetslivssamarbete inom yrkesutbildningen och utvärderingen av lärresultaten i grundexamen, yrkesexamen och specialyrkesexamen i el- och automations-teknik.

Högskoleutbildning

Under året slutfördes auditeringar av kvalitetssystemen vid sju högskolor. Alla auditeringar genomfördes på webben. Tre auditeringar genomfördes av en internationell utvärderingsgrupp och auditeringen av University of Graz i Österrike av den avgiftsbelagda serviceverksamheten. För närvarande pågår auditeringar av kvalitetssystemen vid tio högskolor i Finland. På våren beviljade sektionen för utvärdering av högskolorna för första gången Excellence-kvalitetsstämpeln till en auditerad högskola. Jyväskylä yrkeshögskola fick Excellence-kvalitetsstämpeln för utvärderingsområdet En utvecklingsorienterad och välmående högskola.

Under året färdigställdes en branschspecifik utvärdering av social- och hälsovården samt det juridiska området. Webbinarierna för publicering av resultaten fick via webben en bred nationell publik. Utvärderingen av utbildningssystemets förmåga att svara mot plötsliga strukturomvandlingar fortsätter i samarbete med yrkesutbildningen. Besöken i samband med Utvärderingen av sjöfartsutbildningarna kunde delvis genomföras på plats vid högskolorna. NCU ackrediterade utifrån den europeiska EUR-ACE-standarden två examensprogram vid yrkeshögskolan inom det tekniska området. Dessutom inleddes en process med vilken NCU jobbar för att få rätt att bevilja ackrediteringar enligt EUR-ACE-standarden för examensutbildningar inom teknik som universiteten genomför.

På hösten genomfördes ett webbaserat utvärderingsbesök som ordnades av ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education). Under besöket utvärderades hur NCU:s utvärderingar av högre utbildning motsvarar de krav som ställs i de europeiska principerna (ESG). Utvärderingsbesöket föregicks av en omfattande självvärderingsprocess. Den slutliga utvärderingsrapporten publiceras i mars 2022. Utifrån rapportutkastet som kommit till sakgranskning kan det konstateras att den externa utvärderingen var framgångsrik för NCU:s del.

Fritt bildningsarbete

Situationen inom det fria bildningsarbetet behandlades i utvärderingen De avvikande undervisningsarrangemangens effekter på förverkligandet av jämlikhet och likabehandling. Dessutom inleddes en utvärdering av utbildning för grundläggande litteracitet för invandrare, som kompletterar resultaten av utvärderingen Utbildningsvägar för invandrare.

Avgiftsbelagd serviceverksamhet

Utöver de utvärderingar som nämns i den nationella planen för utbildningsutvärderingar genomförde NCU också avgiftsbelagd serviceverksamhet. Den avgiftsbelagda serviceverksamheten omfattar både offentligtgrättsliga prestationer (auditeringar av högskolor) och företagsekonomiska prestationer. Som offentligtgrättsliga prestationer genomfördes sju utvärderingar och som företagsekonomisk verksamhet pågick sammanlagt elva utvärderingar. Som företagsekonomisk avgiftsbelagd serviceverksamhet genomfördes utvärderingar av lärresultat, beställningsutvärderingar i anslutning till småbarnspedagogik och utbildning, ackrediteringar för kvalitetsstämpeln EUR-ACE inom examensprogrammen för teknik och utvärderingar av sjöfartsutbildningar. Avgiftsbelagd serviceverksamhet genomfördes också internationellt. Auditeringskriterierna för auditeringar av skolor av finländsk typ godkändes för ett pilotprojekt och en handbok om auditeringsmodellen publicerades. NCU:s avgiftsbelagda serviceverksamhet har utvidgats under de senaste åren.

